

> Retouradres Postbus 10638 2501 HP Den Haag

FIU-Nederland

Bezoekadres (op afspraak):

Europaweg 45
2711 EM Zoetermeer

Postbus 10638
2501 HP Den Haag

www.fiu-nederland.nl

Contactpersoon

mr. J.L.F. Kneppelhout
sr. beleidsadviseur

T 088 662 9500 (alg)

POSITION PAPER FIU-NEDERLAND OP UBO-REGISTER

Aan Vaste commissie voor Financiën van de Tweede Kamer
Van Financial Intelligence Unit Nederland (FIU-Nederland)
Tbv Rondetafelgesprek UBO-register
Datum 22 mei 2019

Inleiding over de FIU-Nederland¹

De Financial Intelligence Unit-Nederland (FIU-Nederland) is op basis van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) het enige en centrale meldpunt waar meldingsplichtige instellingen ongebruikelijke transacties dienen te melden. Met haar analyses van ongebruikelijke transacties legt de FIU-Nederland transacties en geldstromen bloot die mogelijk te relateren zijn aan witwassen, financiering van terrorisme en/of onderliggende gronddelicten. Nadat transacties verdacht zijn verklaard door het hoofd van de FIU-Nederland, worden deze ter beschikking gesteld aan diverse (bijzondere) opsporingsinstanties, inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

FIU-Nederland is sinds 1 januari 2013 beheersmatig ondergebracht bij de politie als een zelfstandige, onafhankelijk en herkenbaar opererende entiteit. Politiek-beleidsmatig valt de FIU-Nederland onder de Minister van Justitie en Veiligheid.

Met haar financial intelligence levert de FIU-Nederland op nationaal en internationaal niveau een belangrijke bijdrage aan het voorkomen en bestrijden van witwassen en financiering van terrorisme. De FIU-Nederland heeft als hoofdtaak om ongebruikelijke transacties nader te onderzoeken en te verrijken met aanvullende informatie, om te bezien of deze transacties verdacht verklaard kunnen worden. Vervolgens dient de FIU-Nederland deze verdachte transacties op een effectieve en efficiënte manier te verstrekken aan diverse rechtshandhavende instanties. Een goede netwerksamenwerking met nationale en internationale partners is hierbij van groot belang.

Witwassen en financiering van terrorisme kennen vaak grensoverschrijdende aspecten en vergen derhalve een internationale aanpak. Binnen de Europese Unie en door de Financial Action Task Force (FATF) worden door landen bindende afspraken gemaakt over de aanpak van deze problemen. Europese anti-witwasrichtlijnen en intergouvernementele verplichtingen vormen dan ook de basis voor de Nederlandse wet- en regelgeving. Internationaal maakt de FIU-Nederland deel uit van een wereldwijd netwerk van FIU's. Dit doet zij via de meer dan 150 FIU's tellende Egmont Group en in Europees verband binnen het EU FIU-platform.

De in de Wwft genoemde categorieën instellingen moeten een cliëntenonderzoek uitvoeren, onder andere naar de identiteit van de uiteindelijk belanghebbende(n), voordat een zakelijke relatie wordt aangegaan of transacties worden uitgevoerd. Deze meldingsplichtige Wwft-instellingen

¹ www.fiu-nederland.nl

moeten tevens ongebruikelijke transacties melden bij de FIU-Nederland. Indien een meldingsplichtige instelling in het kader van het cliëntenonderzoek informatie over een uiteindelijk belanghebbende heeft verzameld die tot de conclusie leidt dat deze transactie verband kan hebben met witwassen of financiering van terrorisme, dient de instelling dit onverwijld nadat het ongebruikelijke karakter van de transactie bekend is geworden, te melden bij de FIU-Nederland.

Integriteit financiële sector

Het internationaal verweven financiële stelsel maakt het mogelijk wereldwijd geld te verplaatsen en te verbergen. Hiervan maken ook witwassers en financiers van terrorisme gebruik. De integriteit van het financiële stelsel is op deze wijze afhankelijk van de transparantie van vennootschapsvormen en andere juridische entiteiten, trusts en soortgelijke constructies. Voor het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering zijn accurate identificatie en verificatie van gegevens over uiteindelijk belanghebbenden dan ook essentieel. De informatie uit het UBO-register stelt de FIU-Nederland in staat haar taken nog effectiever en efficiënter uit te voeren.

Barrières

Voor het voorkomen en bestrijden van witwassen en terrorismefinanciering is het van belang dat de legale juridische structuur barrières opwerpt voor criminelen. Alhoewel aan het gebruik van zulke structuren ook legitieme belangen ten grondslag kunnen liggen, is algemeen bekend dat hierachter ook criminelen schuilgaan, die hun identiteit en financiën willen beschermen door middel van ondoorzichtige structuren. De onthulling van de Panama Papers, Paradise Papers alsook informatie over de Laundromats heeft aan het bewustzijn hiervan bijgedragen.

De algemene transparantie van het financiële stelsel dient dus te worden vergroot. Transparantie zal een belangrijke barrière opwerpen voor criminelen en een krachtig preventief effect kunnen hebben. Het UBO-register zal dan ook een waardevolle bijdrage leveren aan de strijd tegen witwassers en financiers van terrorisme, alsook de daders van daaraan ten grondslag liggende delicten.

Betrouwbaarheid

Het UBO-register levert zoals gezegd een wezenlijke bijdrage aan de benodigde transparantie. In Nederland heeft de wetgever ervoor gekozen de UBO-informatie in beheer te brengen bij de Kamer van Koophandel. Voor de FIU-Nederland is dit opportuun, aangezien zij reeds goed bekend is met deze bron. Met het oog op de betrouwbaarheid van de informatie, welke tot uiting komt in de juistheid, volledigheid en actualiteit van de informatie, is de meewerkverplichting voor de UBO's een belangrijk element. Dit geldt evenzeer bij (snel) opeenvolgende UBO-wijzigingen; ook dan dient de UBO-informatie snel en accuraat te worden aangeleverd. Voorts draagt ook de terugmeldverplichting bij aan de juistheid, volledigheid en actualiteit van de UBO-gegevens.

Het UBO-register doet echter niet af aan de poortwachtersfunctie van de instellingen die in het kader van de Wwft goed cliëntenonderzoek dienen te verrichten en ongebruikelijke transacties dienen te melden aan de FIU-Nederland. Het blijft de verantwoordelijkheid van meldingsplichtige instellingen in het kader van de Wwft om erop toe te zien dat zij de UBO van een (voorgenomen) cliënt identificeren en diens identiteit verifiëren.

Onbeperkte toegang voor FIU-Nederland

In het wetsvoorstel is opgenomen dat de FIU-Nederland onbeperkt toegang heeft tot alle UBO-informatie. Dit uitgangspunt volgt uit de vierde anti-witwasrichtlijn en is bevestigd in de vijfde anti-witwasrichtlijn, alwaar is aangegeven dat het essentieel is dat de FIU-Nederland onbelemmerde toegang tot informatie heeft. In het verlengde hiervan dient ook "*het ruimste scala aan internationale samenwerking*" tussen FIU's onderling plaats te vinden. De FIU-Nederland investeert dan ook op allerlei manieren in haar internationale en nationale informatiepositie.

Het UBO-register kan voor de FIU-Nederland een waardevolle bijdrage vormen, om zo te waarborgen dat geldstromen naar behoren kunnen worden getraceerd en dat illegale netwerken en stromen in een vroeg stadium kunnen worden voorkomen en opgespoord.